

TAALIA.

MŰVÉSZETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN. @ A SZINHÁZI IDÉNY ALATT MINDEN NAP.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. @ EGYES SZÁMONKINT 10 FILLÉR. @ A SZINI IDÉNY ALATT 6 FILLÉR.

Szerkeszti: HERGER TIHAMÉR.

Ujvidék.

1904 április 5.

3. szám.

Szenzációs ujdonság!

AZ ARANYHID.

A vigszínház műsordarabja.

Bérlet Ma kedden, 1904. április 5-én szünet.

Az aranyhid

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Fred és Francis de Croisset, fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Reger de Gardannes báró
Brennaine, ügyvéd
Baptistin, komornyik Jaquelinél
Planchet, iroda szolga Brennainenél
Jaqueline
Helén (Dumonliné)
Rozálie, szobaleány Jaquelinél
Victoria, szobaleány Brennainenél

Almássy Endre
Nagy Dezső
Ádám Győző
Földesy Vilmos
Makó Ayda
Hevessy Guszti
Déry Rózsi
Rajna Aranka

ARANYHID.

A darab meséje.

Brennaine ügyvédnek árván maradt keresztleánya Jaqueline Párisba utazik keresztapjához s annak közbenjárását kéri, hogy valami álláshoz juttassa, vagy férjhez adja. Ugyanekkor kérnek tanácsot az ügyvédtől, de Gardannes báró és kedvese Helén, kiket házasságtörésen értek s bár a férfi az ablakon nyomtalanul eltűnt, mégis félnek, hogy egy elveszett névjegy a rendőrséget nyomra vezet. Ebben az esetben pedig házasságot a francia törvények szerint, soha nem köthetnének. Az ügyvéd — hogy Jaquelinet valami keresethez juttassa, azt ajánlja Gardannesnek, hogy Jaquelinevel kössön előbb házasságot, kitől aztán hamarosan elválva, nyugodtan elveheti kedvesét. Ezen ajánlatot Gardannes el is fogadja s 200.000 frankot ígér Jaqueline-nek válás esetére. Az esküvő megtörténik, Gardannes nászutra indul, de a határon Jaqueline feleségét felváltja régi kedvese Helén s míg ők tovább utaznak Jaqueline egy félreeső villában tölti egyhangú napjait. Egy év múlva épen midőn Brennaine látogatóban van Jaquelinénél, váratlanul megjelenik Gardanne, ki az utazástól alaposan megcsömörlött s ideges kedvesét is alaposan megunt. Sürgeti a választ, hogy Helént feleségül vehesse abban a reményben, hogy aztán mint férj és feleség nem kell majd folyton együtt lenniök. Helén is megérkezik, s elhatározzák, hogy Jaqueline és Gardannes egy

HAJEK FÜLÖP, ezukrász

Ujvidék, Futtaki-utoza.

Ajánlja sajátkezüleg és felügyelete alatt naponta frissen készített: crém-süteményeit, kelt tésztáit, briost és különféle tortáit.

KÜLÖNLEGESSÉGEK: Lakodalmi és különböző estélyekhez való teljes összeállítások, secessió-s torta, parfait, Kugler-dessert és tejhaberém-bonbonok.

Vajas-dessertek Wagner-féle teavajból.

Jovanovics Pánta

fényképészeti műterme

UJVIDÉK, Fő-uteza 9. szám.

Készít — a legkényesebb igényeket is kielégítő — a fényképészet körébe vágó összes munkákat, valamint nagyításokat és festményeket a legegyszerűbbektől a legművésziesebb kivitelben.

Gyors szállítás mellett árai a legmérsékeltebbek.

Steiner Gyula, férfi- és női-divatáru raktára

Ujvidék I. Ferencz József-tér, a „Vasember“-hez, Andrássy-utcza sarkán.

Dusan felszerelt raktár: fehérnemű- és szövöttáruk, nap- és esernyők, vállfűzők, férfi- és női szabó kellékek, illatszerek, női kézimunkák, ruhadiszkek stb. stb.

— • N Kammerli-féle híres pécsi bőrkesztyűk egyedüli főraktára. —

jelenetet rendeznek, melynek alapján megindítható lesz a válás. Ez a jelenet azonban épen fordítva sül el, mert Gardannes belészeret igazi feleségébe s Helén nagy bosszuságára bezárkózik vele szobájába. Másnap Helén kívánságára újra megkísérik a szakítási jelenetet, de sikertelenül, mert Gardannes hallani sem akar a válásról, s megmarad feleségénél, míg Helén régi férjéhez szándékozik visszatérni, kiről Brennaine nagy furfanggal azt állítja, hogy még mindig szereti és sajnálja feleségét.

TÁRCZA.

PAULA.

(Franciaiából.)

II.

(Folytatás.)

Miután az idény már nagyon előrehaladt, eltérve az általános szokástól, az ifju pár Olaszország helyett észak felé vette útját. A szép Olaszhon különben sem azon hely, a hol egy fiatal hitves az ébredő szerelem isteni alpháját tanulmányozhatná; az élet e pillanatában annyi különböző érzelem lepi meg, hogy nem képes egy olaszországi utazás bűbáját megérteni.

A képtárok, műkincsek halmaza s történelmi emlékek, melyek az egész művelt világnak elkábitják lelkületét s nem tudja kellően élvezni Róma dicső multját, a fényes vallási szertartásokat, Velenczét, Florenz kék egét. Hogy megérintsük Olaszországot, menjünk oda édes kettesben, de csak akkor, ha már több hónapon át élveztük a szerelem üdvözítő mámorát, hisz Olaszország az izzó szenvedélyek hazája.

Az ős kezdetén, a hogy meg lett beszélve, d'Houblé Marcel elfoglalta ifju nejével fényesen berendezett palotájukat. Nagy előkészületeket tettek a téli idényre nézve; megállapították, mi-

kor lesz a fogadó napjuk s milyen estélyeket fognak rendezni, hogy méltóan elfoglalhassák helyüket ama előkelő világban, melyhez Marcel tartozott, a hol Gaetane nagy vagyonával tündökölt.

Paula nővérehez költözött s nagyon kedélyesen folyt le mindhármukra nézve az első tél.

(Folyt. köv.)

MULT.

Szinészetünk a XVIII. században.

Irta: PEISNER IGNÁCZ.

(Vége.)

1790 október 25-én hangzott fel legelőször a magyar szó fővárosi színpadon. A hazafiak óriási lelkesedése mellett adták az arenában Brühl gróf darabját, Simai Kristóf átdolgozásában, az »Igazházi-«-t. Két nappal később pedig megismételték az előadást a pesti rondellában. Bár az előadásokon sok főúr, főrangú tisztviselő, sőt német tábornok is megjelent, azoknak mégis hamar végük szakadt, mert az országgyűlés Budáról Pozsonyba helyezte át székhelyét. Kelemen László folytatta a tárgyalásokat a bérlőkkel, a hatóságokkal, segítségért fordult a hazafiakhoz, a törvényhatóságokhoz, de gyakorlati eredmény nélkül. Az eszmét előmozdította ugyan a helytartótanácsnak egy leirata, a melyben a társulatot Pestmegye jóakarataiba ajánlja, de a színészet ügye csak 1792-ben mozdult ismét meg, midőn Báró Orczi közbenjárására sikerült a hídfői aréna tulajdonosával bérlési szerződést kötni. A színházat jelesebb hazafiak segítségével, tetemes költséggel helyreállították és 1792. ápr. 20-án indultak meg az előadások. Leirhatatlan a nyomoruság és szenvedés, a melyen időközben az első magyar színtársulat tagjai keresztül-

mentek. Hiszen az olyan művész, mint Lavota János is csak 15 forintot kapott havonta. 1792-ben, mintha jobbra fordult volna a sorsuk; a Ferencz király koronázására egybegyűlt főurak, karok és rendek szorgalmasan látogatták a magyar színházat, a személyzet beelőt feladatába, úgy, hogy Moór Annát egyszer télóra hosszáig tapsolta a lelkesült közönség. De e muló verőfényt ismét az éjszaka váltotta fel, az országgyűlés feloszlott, a német közönség nem járt színházba, a társulatban ez idő közben belépett Prohorevicz és Sehy ármánykodásai egyenletlenséget szítottak s bár Ráday gróf és Kármán József vették kezükbe ügyüket, a dolgok ismét rosszra fordultak és 1792 végén az előadásokat beszüntetvén a társulatnak 1842 frt. adóssága maradt fenn.

1793 elején Podmaniczky József báró vette át a társulat főigazgatását, Schediusz Lajos egyetemi tanár az igazgatást, tulajdonképeni vezető pedig Prohorevicz lett. De ez a szervezet sem tartott soká, mert már májusban Busch, a német bérlő vette át a magyar színház igazgatását igen nyomasztó feltételek mellett. Buschnak haszonlesése a nagy haszonnal nem elégedett meg, hanem egy év múlva kijelentette, hogy lemond a magyar színházról, mert állítólag 3000 forintot veszített a társulatnál. Ujabb tárgyalások után sikerült még nagyobb áldozatokat kiesikarni Buschnak, s bár a magyar előadásokból szép jövedelme volt, 1795-ben végleg levette kezét a társulatról, a mely egy pár hónapig még tartotta magát, de 1795 ápr. 10-én végleg feloszlott.

Amint tudjuk, csak sokkal később sikerült a magyar Tháliának Budapesten állandó és hozzá méltó hajlékot találni.

HODOVÁNYI ANDOR, UJVIDÉK

SZOBA- ÉS DISZFESTŐ.

Készít: templomok, disztermek, színházi és alkalmi díszleteket, valamint SZOBAFESTÉST a legizlésebb színösszeállításban.

Dús választék legujabb menyezet- és falfestési mintákból, valamint tapeta és papirmachéban.

Osnabrück

Europa legelső és legelőkelőbb level-
papir-gyárának állandó és egyedüli
képviselője az egész délvidék részére

HERGER ÁGOSTON könyv- és papir-áruháza

Ujvidék, I., Ferencz József-tér 3,

az Erzsébet szálloda és a „Matioza Srpska“ épülete között.

KRITIKUS.

Folyó hó 3-án nyitak meg ismét a magyar Thalia kapui. Kövessy társulata Leon Viktor »A drótostót« című darabjában mutatkozott be. A darabot magát már tavalyról ismerjük; cassa darab, mely mindig tud közönséget vonzani, mert a benne felhalmozott mókákon ép oly jól mulat a nézőközönség egyik része, mint a mily élvezettel hallgatja meg — ismételten is — a másik rész, Lehar kedves zenéjét. De az est sikerét ezuttal sem a darabnak, sem annak zenéjének nem tudjuk be, hanem igenis a szereplőknek, kik mondhatni egy csapásra meghódították a mi közönségünket! Nem — a színházi újságok első számaiban megszokott — dicsőhymnust akarunk zengeni fenti kijelentésünkkel, hanem minden befolyástól menten, őszinte örömmel regisztráljuk, hogy hasonlóan jól sikerült estében, az utóbbi színiidények alatt alig volt részünk. Az a lelkes közönség, mely a színházat az utolsó helyig megtöltötte, meggyőződött arról, hogy Kövessy semmi áldozatot nem sajnált s olyan társulatot toborzott össze, mely nemesak neki válik díszére, hanem a mi kényes igényeinket is minden tekintetben kielégítette.

Kövessy kezébe volt a főszerep ki olyan disponáltan játszotta Pfefferkorn szerepét, hogy jobb alakítást alig láttunk. Kövessy szerepkörét mindig teljesen betöltötte, de a fenti szerepben annyira elemében volt, annyi jó kedvet öntött belé, hogy az est sikerének jelentékeny része az ő nevéhez fűződik. Az oroszlan rész másik fele

Szilassy Etel — az új soubrette — kezeiben összpontosult. Szilassy a szem és fül igényeinek szülötte. Annyi báj, annyi kedvesség, annyi pajzán-sággal párosult routine bilineseli le

szemünket; lágy, kellemes fülbemászó hangja oly édesen cseng fülünkbe, hogy azt hisszük az egész közönség véleményét tolmácsoljuk akkor midőn azt állítjuk, hogy — e bemutató szerepből ítélve — jobb soubrettünk eddig nem volt. Őszintén gratulálunk e sikerhez, nemesak Szilassynak, hanem a szerencséskezű direktornak is. Méltó partnere volt

Rózsa Sándor Milos szerepében. Minthogy e darabban Rózsanak nem volt elég tere arra nézve, hogy magát teljes nagyságában bemutathassa nem helyeztük őt az első helyre, pedig nemesak ezt érdemli meg, hanem rövid szerepében is annyira elragadta a közönséget, hogy kivétel nélkül mindenki a legelső helyre praedestinálta. Rózsaiban a délceg férfiaság nemesak routinrozott játékkal párosul, hanem ehhez még olyan hanggal áldotta meg őt a teremtő, miszerint büszkeséggel modhatja el magáról, hogy a kiválasztottak közül való. Egyenlőre csak ennyit mondunk róla, a többit fenntartjuk arra az időre, ha nagyobb szerepben fogjuk látni. Annyit azonban már most is elárulhatunk, hogy minden nagyobb szereplése ünnepszámba fog menjen Jankó szerepében

Áldory László az új tenorista mutatkozott be. Kisebb szerepből vajmi keveset ítéltünk s véleményünket csakis a hétfő esti előadás után alkothattunk meg, miért is alábbiakban foglalkozunk vele bővebben.

Tury Mariska (Miezi) szerepében sok igyekezetet mutatott, elég csinosan énekelt, de a hatást nagyon rontotta II. felvonásbeli huszár uniformisa, mely legjobb akarattal sem volt fessnek nevezhető.

Nagy Dezső Güntherjét már tavalyról ismerjük, s ehhez csak még

azt fűzhetjük, hogy jó dispositiója folytán alakításában a — tőle mindig megszokott — jót is felülmulata.

Károlyi Lajos, Déry Béla s a többiek mind hozzájárultak az est sikeréhez. A precíz zene kifogástalan rendezéssel párosult.

Vasárnap délután »A postásfiu és a huga« ment. A darab annyira ismerős előttünk, hogy bővebben nem kívánunk vele foglalkozni, annál is inkább, mivel a szereplők között tavalyi ismerőseink közül ismét többeket láthattunk, s ennél fogva ezekről csak annyit jegyzünk fel, hogy a darab sikerét tőlük megszokottan mozdították elő. A darab primadonnája Latabár Árpád volt, kinek ismert komikuma képezte azt a veres vonalat, mely az egész darabon végig vonult. Partnere,

Tury Mariska, mint kezdő lámpalázzal küzdött, ámbar eléggé csinos hangja van, s igyekezetet is konstataztunk, annak dacára ezt a vállalkozását alig mondhatjuk sikerültnek. A deszkák még egy kissé szokatlanok a kisasszonynak, s ennél fogva abban a keretben, melyben bemutatkozott nem tudja még biztosan megállani helyet.

Magyari Lajos báró Szalanczy szerepét adta, de tekintettel arra, hogy e szerepet tavaly Pesti kabinet-alakításában láttuk s különben is ez egyszeri bemutatkozás után alig ítéltünk, bíralatunkat fenntartjuk, míg őt egy más szerepben is látjuk.

Déry Béla kis szerepéből is már arra következtetünk, hogy az idei szezonban Benedek szerepköre a legjobb kezekbe lesz letéve.

Hétfőn délután Szigeti bohózatát a »Csókon szerzett vőlegény«-t elevenítették fel.

Tury Mariska Ábray Irén szerepében mintegy felülmulata várakozásun-

Cs. és kir. udvari szállító

MÜLLER J. L., ILATSZER- ÉS PIPERESZAPPAN-GYÁROS
BUDAPEST.

Gyári raktár: Koronaherczeg-utca 2. sz. — Gyár: Rottenbiller-utca 36. sz.

BRISE DE VIOLETTES
a legjobb ibolyaillat.

Fenyőerdő illat a legkiválóbb orvosok által ajánlva, élénkíti a légzőszerveket, tehát nélkülözhetetlen minden lakosztályban.

BLAHA SERAIL-POUDER
Müller-féle a legjobb arcpor.
Ára 60 kr. és 1 forint.

Csász. és kir. udvari szállítók, Fulöp Szász-Coburg-Gothai Hercege Ö-Fensége szállítói

FRANÇOIS LAJOS és TÁRSA

PEZSGŐBOR-GYÁROSOK

MONOPOLE
VIN BRUT
CARTE BLANCHE

BUDA FOK

EXTRA DRY ENGLAND
TRANSYLVANIA
GRÉMENT ROSÉ

kat, mert ámbár vasárnapi véleményünknek legnagyobb részét fenn kell tartanunk, néhány csinos dalával szinte kibékített bennünket.

Nagy Dezső (Csontai Lőrinc) a tőle megszokott temperamentummal játszotta a rászedett nagybácsit.

Almásy Endre (Béla), Déry Béla (Baranyai), Hevessy Gusztó (Olga) s Magyarai Trauer kis szerepeikben igen jók voltak.

Ánégy előadásos ciklust — melyről referálunk, méltóan fejezte be a tegnapi esti előadás. Strausz örökifjú zenéjü »Czigánybáró«-ja került színre, egyike ama régi opereteknek, melyhez hasonló jót már alig-alig találunk. Nagy érdeklődéssel néztünk eléje ezen előadásnak, annál is inkább, mert

Ruzsinszky Ilona, a »Szigligeti Színház« volt primadonnája mutatkozott be ez estén. Ruzsinszky a vidéki színpadok egyik legelső coloratour énekesnője, Saffi szerepében olyat produkált, a mely nem a mi kisvidéki színpadunkon, hanem a főváros bármely színpadán is megállotta volna helyét. Ezüstcsengésű hangja, szerepének legkisebb nuanceáig kidolgozott és átgondolt játékaival párosult. Ének-számainak előkelő modora, bámulatos technikája, hangjának erőssége és tisztasága, regiszterének csodás kiterjedése a hatást el nem téveszthetik. Ha ehhez még hozzávesszük azt a melegséget s érzést, mely játékát fűszerezi, úgy nem csodáljuk, hogy Dóczy József a kiváló népdalköltő őt »a magyar dalénekesnők királynéjának« nevezte el s szerzeményeit e sorok kapcsán ajánlotta fel neki:

»Aranya haja,
Ezüst a hangja;

Primadonnák közt
Első a rangja.

Ki a művésznő?
Tudja mindenki,
A bűvös, bájos
Édes Ruzsinszky

Közönségünk, mely bár a nagyon ismert régi darab miatt nem töltötte meg teljesen a nézőteret, de az a rész a mely ott volt a legőszintébb ovációban, részesítette művészetét. Partnere,

Áldory László volt Barinkay szerepében. Ámbár minden igyekezettel vállalkozott e nehéz szerep megoldására, de Ruzsinszkyval szemben s tekintettel azon körülményre, hogy egy kissé be volt rekedve a társulat tenoristájához fűződött várákosásnak nem tudott teljesen megfelelni. Ennek dacára némely helyen eléggé kitűnt hangja s ha talán hangjának fátyolozottsága elmulik helyét be fogja tölteni.

Kövessyné, Czippa szerepében a lehető legjobbat nyújtotta. Temperamentumos játékában s különösen jóvendőmondó áriájában bebizonyította, hogy Iványi Mariska még mindig él benne.

Szilassy Etel (Arzéna), aránylag kis szerepében is igen édeset produkált. Kedves megjelenése s III. felvonásbeli dala melyet 3-szor is meg kellett ismételnie, bizonyítékai annak, hogy ő már e rövid két nap alatt a közönség kedvencévé lett.

Nagy Dezső, Zsupán szerepében elemében volt, de hiszen ő minden alakításában eddig is csak a legjobbat nyújtotta.

Rózsa Sándor (Gábor diák) a toborzódalban ismét elragadta a közönséget, s újra tanujelét adta hangja érzességének és kitűnő játékának.

Károlyné és Magyarai minden tekintetben hozzájárultak az est sikeréhez. Ép oly oly kedvesen hatott a toborzótáncz, melyet Láng Lajos és Halász Anna lejtettek nagy precizitással.

A legnagyobb elismeréssel adozunk Kubesch Richárd karmesternek, ki biztos dirigálásával minden tekintetben emelte a darab hatását.

HIREK.

Lapunk előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy ha lapunkat esetleg nem kapnak meg pontosan, ezen körülményt velünk tudassák.

Bérlet. Kövessy 20 előadásra bérletet nyit. Bérleteket elfogad Károlyi Lajos igazgatósági titkár és a színházi pénztár. A bérlet kezdődik a mint a gyűjtés befejeztetett. Árak a 20 előadásos ciklusra: Páholy 120 korona. Körszék (első 7 sorban) 32 kor., a 8., 9. és 10. sorban 26 kor.

Heti műsor. Szerda: »Sötétség«. Csütörtök: »Bob herceg«. Péntek: »Falu rossza«. Szombat: »Gasparone«. Vasárnap: »Menyecskék«.

Winkle István gőzsörfőzde Ujvidék.

1 pohár világos »Király«-sör 7 kr. — 1 pohár barna »Bajor«-sör 8 kr.

a sörfőzde sörosarnokában Ujvidék, Uri-utoza 7. szám.

Naponta friss esapolás!

Kitűnő villásreggeli!

Külön étterem!

Szives pártfogásáért esedezik

Kopolovics József, vendéglős.

— Minden szerdán és pénteken délelőtt halpaprikás! —

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.

ALAPITTATOTT 1850-ben.
Gyárt világos »KIRÁLY« és
barna »BAJOR«-sört.